

Otázka: Evropská integrace

Předmět: Společenské vědy

Přidal(a): jogurtzopocna

Dějiny evropské integrace

- antická římská říše - rozpad r. 476 - poté Svatá říše římská (koncept ideálu křesťanství)
- Jiří z Poděbrad - snaha o vytvoření Unie evropských států (poselství až do Španělska) - evropští vládci odmítli (protože byl husita a neměl dynastický původ)
- Immanuel Kant - německý filozof (svět je jiný, než jak ho poznávám) - myšlenka federace evropských států, evropská ústava, jednotný právní systém
- 19. století
  - není integraci nakloněno
  - snaha o upevnění národních vztahů
  - ideologie nacionalismu x průmyslová revoluce → potřeba spolupráce
  - rozvoj komunikačních prostředků
  - potřeba mezinárodní spolupráce
- po 2. sv. válka
  - Marshallův plán - americký plán na obnovu Evropy - partnerství mezi Amerikou a Evropou - OECD (Organization for Economic Cooperation and Development)
  - 1948 - celní unie - BENELUX
  - 1951 (r.1952 vyšla v platnost) - smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO) - Benelux, FR, NĚ, IT → začátek hospodářské integrace západoevropských zemí
  - Robert Schuman (francouzský politik) - Schumanův plán - plán na založení ESUO (hlavní ekonom. ideou bylo zřízení společného evropského trhu, díky němuž by mohla být výroba zmodernizována)
  - Konrad Adenauer (německý kancléř) - podpořil počátek sjednocení, přijetí Německa
  - ESUO - podpořeno USA
  - VB odmítá se tohoto účastnit a orientuje se na Ameriku, severské země také odmítají

- 1957 Římské smlouvy
  - 1) smlouva o založení Evropského hospodářského společenství EHS
    - celní unie – volný pohyb průmyslového zboží
    - 4 svobody – volný pohyb osob, zboží, služeb, kapitálu
  - 2) smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii EUROATOM
- 1965 – slučovací smlouva
  - vznik Evropského společenství ES
  - sloučení ESUO + EHS + EUROATOM
  - ES je řízeno jednou Komisí a jednou Radou
- Konec 60. let
  - Charles de Gaulle – chtěl obnovit postavení Francie
  - v 60. letech – zpomalení procesu integrace
  - politika prázdných křesel – Charles de Gaulle navrhl, aby FR stáhla své zástupce z Rady a všech důležitých výborů, čímž došlo k zablokování Rady, jež nemůže přijímat novou legislativu – FR neposílá své zástupce na zasedání ES
  - Lucemburský kompromis – bude hlasovat většina, ale všichni mají právo veta
  - 1969 – haagský summit – snaha překonat Lucemburský kompromis, přijetí VB, jednohlasné hlasování jen někde
  - přijetí VB – poprvé v 60. letech – vetováno FR; přijata r.1973 + přijato Irsko, Dánsko (nemusí přijímat euro)

EVROPA

- 20. stol. – 2 ničivé světové války (i když byla nejvyspělejší)
- v 50. letech strach z korejské krize, v 60. letech z karibské krize
- až po r. 1945 se ustálily hranice – o hranicích se dnes už nediskutuje – respektování mezinárodního práva
- víra ve svobodu a demokracii
- přirozené právo – právo na život → zakázání trestu smrti
- FR a Z NĚ (dříve soupeři) – spojení, hlavní osa integračních procesů

VZNIK EU

- **1. listopadu 1993, Maastricht, Nizozemsko**

- jako výsledek dlouhého integračního procesu od 50. let 20. stol.
- Maastrichtská smlouva (podepsána r.1992)
- národní uskupení (není federace ani mezinárodní organizace)
- značná míra hospodářské a politické integrace
- všechny státy jsou suverénní, ale dobrovolně se rozhodují, že odevzdají část své suverenity

ČLENOVÉ EU

- 27 států
- Belgie, Bulharsko, ČR, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko (nejsou - Srbsko, Norsko, Ukrajina, Rusko, Bělorusko, VB, Švýcarsko, Albánie, Černá Hora, Bosna a Hercegovina, Makedonie, Kosovo)
- kandidátské země - stát, který usiluje o vstup do EU (musí dostat tento status)
- Kodaňská kritéria - od začátku EU - např. dodržování lidských práv, funkční hospodářství
- od r. 1999 - kandidátem Turecko (vzdaluje se)
- Makedonie - dlouholetý spor - jedna oblast v Řecku se nazývá Makedonie - přejmenování na Severní Makedonii
- potencionální Kosovo

SYMBOLY EU

- Evropská hymna - Óda na radost
- Evropská vlajka - kruh vzájemné integrace
- den Evropy - 9.5.

SCHENGENSKÝ PROSTOR

- 1985 - podepsána smlouva
- 1995 - zrušení kontrol na hranicích
- 5 zakládajících států - BENELUX, FR, NĚ

- ČR členem od r. 2007
- Švýcarsko, Norsko, Island - členi, ačkoli nejsou členy EU
- VB - není členem ani EU ani SP
- Irsko, Kypr - nestojí o vstup
- Rumunsko, Bulharsko - stojí o vstup

JEDNOTNÝ EVROPSKÝ AKT (JAE)

- revize Římských smluv
- odstranění práva veta
- zapojení Evropského parlamentu do legislativního procesu
- stanoveny další cíle integračního procesu

EVROPSKÁ UNIE

- smlouva o EU (tzv. Maastrichtská smlouva)
- 1992/1993
- stala se z ES
- stanovení harmonogramu přijetí měnové unie
- opt - out: (VB) a Dánsko - vyjednaly si, že nemusí mít euro

EURO

- 1999 - s eurem se platí virtuálně
- 2002 - jde euro do oběhu
- eurozóna 20 zemí
- nemají euro - ČR, Polsko, Maďarsko, Švédsko, Dánsko, Rumunsko, Bulharsko
- Slovensko od r.2009
- maastrichtská kritéria - země musí splňovat, aby mohla být přijata
- 2010 - dluhová krize (Řecko)

AMSTERODAMSKÁ SMLOUVA

- 1997/1999
- vízová, azylová, přistěhovalecká politika
- posílení pravomocí Evropského parlamentu

NICEJSKÁ SMLOUVA

- 2000/2001
- reforma před vstupem nových členů
- 2004 - ČR vstup do EU

SMLOUVA O ÚSTAVĚ PRO EVROPU

- 2004
- nikdy nevyšla v platnost
- neúspěšný pokus o posílení evr. jednoty
- zakládající smlouvy měly být nahrazeny evropskou ústavou
- 2005 - referenda v Nizozemí a Francii

LISABONSKÁ SMLOUVA

- 2007/2009
- reforma pro přijetí nových členů
- nová funkce stálého předsedy Evropské rady
- nově úřad vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku
- definovala, jak je možné vystoupit z EU

ORGÁNY EU

- Evropská rada

- vrcholný orgán EU
- hlavy států nebo předsedové vlád členských zemí EU
- funkce stálého předsedy Evropské rady
- 2014 - 2019 - Donald Tusk (Polsko)
- od r. 2019 - Charles Michel (Belgie)
- musí být jednotný hlas - jednomyslné
- zásadní rozhodnutí o směřování EU
- všechny hlasy mají stejnou váhu
- Petr Fiala
- Rada EU
  - hlavní rozhodovací orgán EU
  - příslušní ministři členských zemí
  - předsednictví
  - ČR v roce 2009 a 2022
  - zastupuje zájmy členských zemí
  - schvaluje rozpočet EU
  - rozhoduje kvalifikovanou většinou (55 % členských států, které zastupují 65% obyvatelstva)
- Evropský parlament
  - 1. volby do Evropského parlamentu
    - 1979
    - 401 poslanců, dnes 705 poslanců
    - nejsilnější strana - Evropská strana lidová (STAN, KDU - ČSL, TOP09) - tehdy sociální demokracie
  - jediný přímo volený orgán
    - 705 poslanců, ČR 21
    - zákonodárna moc
    - schvaluje rozpočet EU
    - demokratický dohled
    - hlasuje o předsedovi Evropské komise na návrh Evropské rady
    - vyslovuje Komisi důvěru jako celku
    - Evropská lidová strana
- Evropská komise
  - nejvyšší výkonný orgán EU
  - strážkyně smluv
  - komisaři pro jednotlivé oblasti působení (27)
  - komisaře navrhují členské státy a schvaluje Evropský parlament
  - Jean - Claude - Juncker - předseda v letech 2014 - 2019 (Lucembursko)
  - Ursula von der Leyen - od r. 2019 (Německo)

- Věra Jourová (ANO)
- Evropský soudní dvůr
  - soudní orgán EU
  - rozhoduje o porušení práv některého ze členských států
  - o správnosti postupů orgánů EU
  - o platnosti právních norem EU
  - o žalobách o náhradu škody vůči EU
  - Evropský účetní dvůr
  - Evropská centrální banka